

آدره من تبدیلیده آبرجه
• فروش کوندرملیدر.

مکتوبلرک امضای واضح
واوقوناقلی اولسی و آبرونه
صره نومروسی محتوی
بولونسی لازمدر

مالک اجنبیه ایچون آبرونه
اولانلرک آدرسلرینک
فرانسیزجه یازلسی رجا اولنور.

باره کوندردلیکی زمان نه
دائر اولدینی بیلدیرلسی
رجا اولنور

اتبعون اهدکم سیل الرشاد

صاحب و مدر
اشرف ادیب

باش محرر
محمد ماکف

والله یهدی من یشاءالی صراط مستقیم

آبرونه شرای : هر بر ایچون
سنه لی (۴۰۰) آتی ایلی
(۲۲۵) ، مالک اجنبیه ایچون
سنه لی (۴۵۰) ، آتی ایلی
(۲۵۰) غروشدرد.

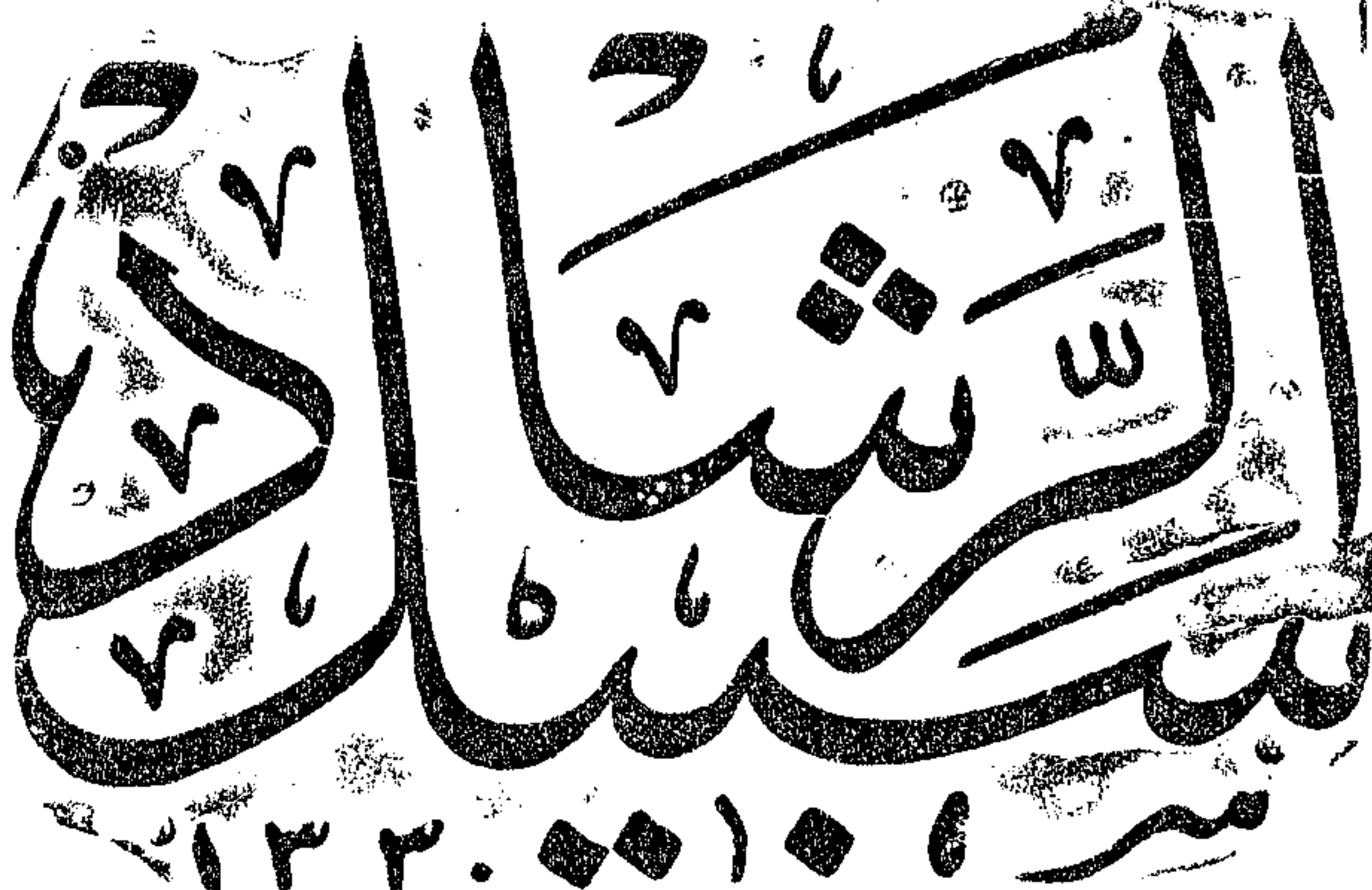
نسخه سی ۷,۵ غروشدرد .
سنه لی ۵۲ عدددر .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خانده

اخطارات

آبرونه بدلی پشیندر .

مسلمه موافق آثار مع المنونیه
بول اولنور . درج ایدله بن
یازیر احاده اولنماز .

جلد ۲۵

۱ کانون ثانی ۱۳۴۰

نچشنبه

۵ جادی الاخر ۱۳۴۳

عدد ۶۳۲

الحاد، نه بویوک جهالتدر!

— بعض مرقاتلرک نشریات الحادکارانه سی مناسبتیه —

۱۰

ایدرلر وطوغریجه او عاقبتیه ایصال ایدن بر طریق مستقیم ، بر قانون
قویم موجود اولدیغنه واونی بولوب اوندن یورومک انسانک وظیفه سی
بولدیغنه شه سز اینانیرلر و بوضورتله نیکیین اوله رق فضیلتکار یاشامغه
کال یقین ایله عزم ایتیش بولنورلر . بولنر یالکیز کندیلرینی دکل
دیگرلرینی دخی کوزل یاشامه یی ، مسعود ایتیمی وظیفه طانیان قلوب
زکیه ونفوس قیه اربایدرد . ایشه هدایت نامزد اوله جق ونهایه الامر
فلاح بوله جق اولان بختیارلر بولنردرد . (اولئک علی هدی من رهم
واولئک هم المفلحون)

(فاما من اعطی و اتق و صدق بالحسنى فسنيسره لیسری) تبشیری ده
بولنر ایچوندر . حقن کلدکلرینی وینه حقه کیده جکلرینی واشبو حیاتک
اوحق یولده بریولجلیق اولدیغنی پروغراملرینک باشنه یازان وبوقله ،
بوخصلته مالک اولان بوکیسه لردرکه عام نافع وعمل صالحک قیمتی
تقدیر ونفسلرینی اوکا کوره تربیه ایدرک نامتناهی ترقیه اکتساب
استعداد ایچون نظام اجتماعیلرنده ده قاردهش کبی یاشاماسی بیلیرلر .
ارشاد وهدایتدن نصیبه دار سعادت اولاجق اولانلر آنجق بولنردرد .
بولنر مبدئی وجود ، منتهای ینه وجود کورورلر . طوتدقلری یول
وجوددن وجوده کیدن نامتناهی برخط مستقیمدر . فانی فانی باقی یی
باقی طانیلرلر و بوللارنده توکنه جک اولان فانی آزیقلره رغبت ایتیزلر .
یاشانان وابدیاً یاشانان آزیقلر ایستزلر . دائرة فکرلری اون کونلک
عمرک جنبه تصدیق ایچنده بوغولمش طار قفالی ، سرچه بدلی دکلدلرلر .

واذا قيل لهم لا تفسدوا في الارض قالوا انما نحن مصلحون
الا انهم هم المفسدون ولكن لا يشعرون . صدق الله العظيم .
قرآن کریم سورة بقره نك باشنده كتاب الله نك موضوعی نفوس
انسانیه اولدیغنه اشارتله غایه سی ، حکمت نزولی ده اونلری هدایت
وارشاد یعنی نعم الله نك طریق مستقیمه دلالت وسوق اولدیغنی افهام
ایدرکن انسانلری مؤمنلر ، کافرلر ، منافقلر اولق اوزده اوچ صنفه
تقسیم ایله هر برینک مثبت ویا منفی قابلیت ارشادیه لرینی بیان ایلر .
مؤمنلر فکر وعمللرنده بوکون وفی الحال مشاهدملری تحتند
بولان شیلره باغلانوب قالیهرق عقل وقلب سلیم ایله بالاستقلال
اعتقادی ممکن بولان حقائق غیر مشهوره قدر توسیع وجدان
واذعان ایتک منتهی حائر و اوکا توفیق حرکت ایدم بیلیمک فضیلتنه
مالک کنیش قلبی ، فیاض روحی ، قوی ارادی ، سعادت ابدیه ییقین
حاصل ایتیش و اوکا طریق مستقیمدن یورومکه عزم ایلامش کیسه لردرد .
بولنر خلقت انسانیه نك مبدئی رب العالمین ، رحمن رحیم اولان حق تعالی
اولدیغنه ایمان ایتدکاری کبی ایچنده بولدیغمز بوکونک هنوز ایچنده
بولمادیغمز بریارینی اوله جغه یقیناً جزم ایلامش وعمرلرینی کون بوکون
ساعت بوساعت دییه کچیرمه مکه قرار ویرمشلردرد . حیات دنیا نه قدر
مصائب ومتاعب ایله مشحون اولورسه اولسون غایه وجودی شرمطلق
کورمزلر . مبدأ ومنتهای رحمن رحیم اولان مالک یوم دینک یدقدرت —
وحدنده مسخر طانیهرق وجهه ابدده بر طاقت حسن تصدیق

بوتون شوقضایه سرپیش و هربری کنیدی حیزنده کی وظیفه سینه حصر فعالیت ایتش اولان یرلرک، کوکلرک، و آرالزنده کی ا کوآن جویه نک قدرت بالغه الهیه قارشوسنده بر سینک قانادی کبی کوجولدیکنی کورن وازلره، ابدلره طوغری مدنظر ایتدکجه بوکونکی طالمرک صیاییه کلز نیجه میایسارلرله امثاللری کلش کچمش وکله جک کچه جک اولدیغنی ادراک ایدیه ک او قدرت بالغه صمدانییه تصور و تصدیق ایدیه بیلن بر قلبدن دهسا واسع نه اوله بیلیر؟ بتون ساحه فکر وحرکتلری بش اون کونلک عمرک حدود قاصره سی ایچنده صقیشمش وبتون امالری بدنلرینک مدخل وخرجی اولان ایکی ثقبه بینه کی احشایه طیقلمش قالمش اولان طار قفالرک بووسعتلی قایلر قارشوسنده نه اهمیتی قالیر؟ شبه یوق که یوکسلمک، بونلرک دکل، یوکسلمک قابلیتی ابرازایدیه بیلجک اولان او ارواح عالیة مؤمنه نک حقیدر. قارمالرک هواده اوچدینی کورولیورسه او اوچه نک غایه سی بر لاشه، بر جیفه کشفه معطوفدر. فقط کیجه یاندینی یا ناقده الله دییه رقص ایدن بر قلبک هر ضربانی جمعیت بشریه یه کوزلرک کورمدیکی، قولالرک ایشتمدیکیی، خاطرلرک تخطر ایله مدیکی بر طالک رسم کشادینی اجرا ایدر.

الله شهید وکنی الله شهیدا

این کریمه کم از ریش خون شهادت است

والله شاهددر وباشقه شاهده لزومده یوقدرکه بوکوزلرک آغلاشی شهیدا قانلرینک دوکولوشندن آشخی دکلدر. عشق الهیدن کلن برآه ایله (روبر سهیل) ک عشقندن کلن آم آراسنده نه بیوک فرق واردر؟

مؤمنلرک ضد تاملری کافرلدر. مؤمنلرک مبدأ ومنتها سی وجود، کافرلرک مبدأ ومنتها سی عدمدر. مؤمنلرک مبدأ وجوددن غایه وجوده طریق مستقیمدن کیتیمک لزومنه قانع اولدقلری حالده کافرلرک کنیدیلرینی مبدأ عدمله منتهای عدم آراسنه کیف ماتفق آتیلش برضریه فرض ایدرلر و طوغری یولی عدمدن عدمه کیدن بر صرصر هیجان کبی کورورلر. رب العالمینی واونک رحمن رحیم اولدیغنی انکار ایدن بوکافرلر قلبلرندن آمال رحقی کوکندن سیلمش وشو کائنات جدال ایچنده نفسلرینی شامت شتونه مستغرق کورده رک عاقبت حسنا یی بر خیال محض دییه تکذیبیه هنرم ایتش بدینلدر. نه طرفه باقسه لرکیشف برظلمت، قورقونج حادثات طبیعه کنیدیلرینی قامچیلار. مبدأ تولوم، منتهی تولوم، اومدهش تولوم، اوسله عدم ا کسه سندن چاریدقجه آجیسی بینی دیدیکلر، عزرائیلک قبضه سی ایچنده بتون موجودیتک اریدیکنی طویار. آلدینی هر نفسده طوقوناجق کفته برمکیک، قازیلاجق قبرینه برقامه آتیلدیغنی جس ایدر. طاغرده، طاشلرده، آغاچلرده، صولرده، هواده،

سجاده، زمینده، زمانده، حیوانده، انسانده، کارخانه ده، میخانه ده، حاصلی غمخانه طالک هر شینده برمد آرار، نهایت او قورقنچ تولومدن قورتولوش اولدیغنه واونک ده ماورایی بر عدم مطلق، برهیجی مظالم بولدیغنه قانع اولور. نظرند، فکرند، قلبنده بوقاعت تقرر ایتشدر، مادام که رب العالمینی بیلیمور، رحمن رحیمی طانییور، اونک ایچون بتون عاقبت بوشر محققدن عبارتدر. ضربدر که اونلره کوره خلقت اولی بر ضرورت، خلقت ثانیه بر محالدر. آرتق بونلر حقنده انذار وعدم انذار مساویدر. بتون قابلیت ارشادیه مسلویدر. قلبلر قایانمش، کوزلر دومانلره بورونمش، قولالره بیر تراز پرده لرچکلمشدر، تولدوکاری کون مؤید بر خسران ایچنده قاله جقلرینه اینانمش و بوخسران و هجرانک یأس شدیدی بتون عمرلرینی صارمشدر. بوجهله بونلرده لغوی بر ایمان واردر. فقط بو بر ایمان معکوسدر، ایکی عدم آراسنده سرسری، قوپوق بر سلسله بحراند. نوره دکل، ظلمته متوجه بر ایماند. حسنا یی آخرتی، غول هیجی به فدا ایتش بر خسراند. عمرلرینک هیچ بر لحظه سی بو یأس ابدینک تأثیر جکر سوزندن یاقاسنی قورتاراماز. اونلر بو یأس مدیده، بو عذاب عظیمه چارناچار دهسا اوکندن قاتلانغه قرار ویرمشلدر. اونلری بو بیوک عذاب قدر داغدار ایدیه بیلجک هیچ بر عقوبت تصور اولنه ماز. زیرا هرالم، بر تولوم پوست جیسی اولدیغندن دولای آجیدر. و هیچ بر زمان واسطه، غایه قوتنده دکادر، بناء علیه کافرلرک کنیدی حقلرند ویردکاری بو حکم عذابی، هیچ بر محکمه ابتلا، هیچ بر حامل تمذیب ویرم. بونک ایچون اونلرک بو عالمده یاه جقلری هراش، سورمک ایسته دکلری هر ذوق شعوری ازاله یه خدمت ایدن بر مسکر قیمتنددر. برازمسکرات، برازمورفین ویا قو قاتین آلهرق بو عذاب عظیمک، بوخسران مهییک تأثیر دلسوزینی آزا جق اونوته بیلیمک کبی بر شاقیقنق ایچنده امرار حیات ایدرلر. بو بیوک یأسی بر آن اولسون اونوته بیلیمک ایچون عمرلرینی نه قدر مستانه کچیرلرسه اونستنده ممنون اولورلر. شعورلرینی غائب ایتک الک بیوک لذتلریدر. چونکه هر شعورده او عذاب عظیم روحلرینک اعماقندن برلزش جانکدازایله غلیانه کلیر، وجودلرینک هر قلی بر رعشه هجران ایله تیتیر وایکلر. او یله ایکلرکه جلادلرک خنجرلری، زندانلرک ظلمتلری اوزرلرند بو یأس و هجران مؤید قدر مؤثر اولاماز. اونلر بو دردک دوانا پذیر اولدیغنه قانع اولدقلرندن کریمه وفغاندن بیله بر حصه تسلی بوله مازلر. اوندن قورتولوق ایچون ینه اونک قوجاغنه آتیلیمقدن باشقه بر چاره دوشونه مزلر، اینلری کوکلرند، یانان نار اضطرابی آلوندیرمکدن باشقه بر شیئه یاراماز. رحمن رحیمی طانییدیغندن دولای اعتقادنده رحمت یوقدرکه محیطندن بر شیئه مرحمت اومسون. یوم دینی، مالک یوم دینی انکار ایله مشبوع اولان قلبنده امید بخش بر حس مسئولیت

یوقدرکہ حس وظیفہ دن اخذ فیض ایسون . جہانہ حکم ایتسہ ، اقلیماری قبضہ تسخیرندہ طوتسہ ، دنیانک بوتون ماملکنده کیف مایشاء تصرفہ کوچی یتسہ ، ناقوس جبروتی اک یوکسک قلہلرک برج احتشامندہ ایستہ دیکہ قدر اوتسہ ، بونلرک ہر لحظہ فسونی ، اویاس مبینی ، او ہجران آتشیفی کوروکلہ مکدن ، او عذاب عظیمی آر تیرمقدن باشقہ برشی پاماز . بونلرہ قارشی وظیفہ ، امر حق کنڈیلرینی او ایناندقلری یاس ابدیہ ، او خسران مینہ ترک ایتک و آنجق شرلرندن تحفظہ مسارعت ایلہ مکدر . ولہم عذاب عظیم .

* *

منافقلر ، مؤمنلرہ کافرلر آراسندہ کی اوچنچی صنفی تشکیل ایدرلر . بونلر نہ مؤمنلر کی مثبت ، نہ کافرلر کی منفی بر عقیدہ یہ مالک دکلدلرلر . کافرلرک قلبی برطبیعت متحجرہ ، بونلرک قلبی فرنکبلی بر مایہ در . عقیدہ لری ریب واشتبہ ، عمدہ لری خدعہ واحتیالدر . نظرلرندہ نہ بر نور صافی ، نہ بر ظلمت ثابتہ وارددر . ہر نورده بر اثر ظلمت ، ہر ظلمتدہ بر اثر نور تخیل ایدرلر . ہر مقدس کلمہ نک آئندہ بر معنای ملعنت ، ہر ملعنتدہ بر معنای قدسی آزارلر . کافرلر ایلہ کافر ، مؤمنلر ایلہ مؤمن کی یاشار کورونورلر . دیلرلرندہ کلمہ ایمان طولاشیرکن کوزلرندن معنای کفر فیشقیر . ہیچ بر زمان ظاہر وباطنلرینی توحید ایدہ مزلر . حقیقتہ یالان قاریشیدیرمق ، یالانی حقیقت کی کوسترمک اک بیوک ہزلریدر . انسان اولدینی کی کورونمیدر . دیرلر ؛ ہیچ بر زمان کوروندوکلری کی اولامازلر . ارککلرہ ارککلک ، قادیسلرہ قادینلق دعواسیلہ کایرلر ؛ فقط ارکک ظن ایتدکلرینہ قادین ، قادین ظن ایتدکلرینہ ارکک متاعی صائمہ چالیشیرلر . بتون محورحرکتلری پیاسہ در . ایمان بورسہ سندہ ایمان ، کفر بورسہ سندہ کفر اویونی اوینارلر . ایمانک اپی ، کفرک فنا اولدیغنی سزمش کی بولنورلر . لکن ایماندہ تمیز بر ویرہ سی معاملہ سی ، بر حساب جاری دفتری بولندیغندن اورکہرک کفرک مزہ یہ بکزدہ یں ہشین لقمہ لرینی یومق ایچون بی قرار اولورلر . نردہ بر سیکون ، نردہ بر امانہ حضور کورسہ لرونق قاریشیدیرمق ، توزندن دومانندن بر حصہ غنیمت آلمق ایچون قوشارلر . اولدیرر ، کومر ، غریبی اودرکہ مرئیہ سنی کیسہ یہ سویلتمز . جنازہ نک باشنہ اوتورر ، اوکی آنا کی آغلار ، یانندہ بر ہیچقیران اولورسہ اونی دہ یاندن بر قیزغین شیش کی داغلار . حیات حرکتدر ، دیہ ہر شیشی تحریک ایدر . فقط حرکت منتظمہ بی عطالت وحماقت صایار . دائما اکر ی ودائما کیزی چاراشیق یوللردن کیتہ یی ذکا ودرایت عدایدر . طوغریلانی صافدرونلق دیہہ تحقیر ، اکر یلکی معرفت دیہہ توقیر ایلر . بتون ذوق واندیشہ سی ہیجانندہ در ؛ تہیج ایتک ، شاشیرتمق ، شاشیرتدیغنک کلاہنی قابلق اخص املیدر . بتون ریب وکان ، بتون خدعہ ہیجان بونک ایچوندر ، اوتہ دن بر اہل

خیر چیقوبدہ : « یاہو نہ یاپیورسک ؟ اورتہ لغہ نیچون بویلہ فساد صاچیورسک » دیہہ جک اولورسہ « وای اقدم ، دیہہ سنمیسک ؟ فسادچی سنسک ! . فتنہ چی سنسک ! . شو سنسک ! . بو سنسک ! . بزم بتون روحزہ بتون موجودیتمز ، بتون حرکاتمز اصلاح عالم ایچوندر ، بوقوقش حیات اصلاحاتسز ، رہ فورمہ سز فصل کیدہ بیلیرمش ؟ . ایشتہ سز شویلہ سکیز ، سز بویلہ سکیز ، اصلاح وصلاح ایستہ مرسکیز . . . دیہہ اویلہ بر فریادہ باشلارکہ ہر طرفندن صمیمیت قاینایور ظن ایدرسکیز . ایشتہ قرآن عظیم الشان (واذا قيل لهم لا تفسدوا في الارض قالوا انما نحن مصلحون) آیتلہ بونلرک بو منظرہ تہالککرینی آکلاتدقندن صوکرہ عقبنده (الا انهم هم المفسدون ولكن لا يشعرون) آیتلہ « بیلیمش اولیکیزکہ ہر حالده مفسددر اولرددر . لکن شعورلری یوقدر . » ارشادیلہ مؤمنلری انتباہہ دعوت ایتشددر . چونکہ اونلر صلاح وفساد مفہومنک حقیقتندن غافل اولدقلری کی کندی حرکتلرینک مایہیتندن دہ بی خبردرلر . صلاحہ فساد ، فسادہ صلاح دیرلر . ہرشی کی اونلر ایچون صلاح دہ ریب وکان ایچندہ ، فساددہ ریب وکان ایچندہ در . نام شعور ایسہ ایقان ایلہ مترافق اولور . او حالده صلاح وفسادہ ، صلاح وفسادک معیار مستقیمہ ایقانی اولیانلر ، کندی حیانتک بو کونکی جریان مشوشندن ایلرینسی ادراک ایدہ مہین طیار قفالی ، مایع قلبی منافقلر اصلاح نامیلہ یایدقلری ایشلرک ، قویاردقلری یایغاردلرک افسادات ، کنڈیلرینک مفسد اولدیغندن فصل خبردار اولہ بیلیرلر ؟ اونلر ہر شیشہ متشکراً کیرمک وینہ متشکراً چیقماق ایسترلر . سوز سوبلدکاری زمان لسانلرندہ ، قلملرندہ محیطلرنجہ طائمان کلمات منکرہ نک غیای مہمیتتہ صیغیرلر . ہر کسی ترہ باغندن واز کچیرتمک ایچون تمہادیآوژہ تالین یاغی دیہہ باغیرلر ، اوت یاغی صاتیورزدیہہ مزلر . جادہ دہ یولنی کورہ کورہ ، بیلہ بیلہ یوروینلری یولندن چقساروب گوشہ باشندہ کی قارا کلمہ چکمک ایچون لسانلرندہ مقابلی دکل ، محیطلرندہ ماصدقی بیلہ بولنمان بر طاقم یابانچی کلمہ لرک مجھول ایمالرینہ ہر کسی دعوت ایدر طورورلر . منور کچینرکن طاقندقلری عنوانلرہ دقت ایدرسہ کزہ ، هنوز بینلرندہ بیلہ معناسی بالاتفاق تعین ایدہ مہمش ، نہ ایدیکی بلیرسز مجھول ، مہم ، مظلم ، منکر و متشکر کلمہ لرک ظل حمایہ سندہ کزدکلرینی آکلارسکیز . دانس ، دیرلر ، ہر کسی دعوت ایدرلر ؛ واریر باقارسکیز ، ہر ملتدن اوغلانلر ، قیزلر ، قادیسلر ، ارککلر بر آرایہ کلشلر ، قول قولہ ، قوجاق قوجاغہ ، کوبک آتہرک اورتہ دہ صارماش طولاش چالقایورلر . صحنہ یی آیدینلاتان لامبارک آدہ صرہ دوکلری چوریلہرک ضیالری کسسیلیور ، میدان منافق قلبی کی لوش بر ظل ایچندہ طالغالانیور . بونی کورر ، دانسک ، دانسورک معناسی آکلارسکیز . ہا دیرسکیز : شو اسکیدن طویدیغمز قیزیل باشلغک

بوده بر بين المللی ايمش وسز بونی کله نك الك خفيف وظريف معناسيله
بر تعريفی اولوق اوزره سويلرسکيز . لسانکزی دها فاحش ، شنيع
کله لردن صاقره رق اواجبی دانسی « بين الملل بر قيزلباشلقمش » ديه
مملکتک ، محیطک هيچ اولمازسه قولاقدن بيلديکی بروجهله تفهيم
وايضاح ايتديکزمی ؛ قیامت قوبار . « وای متعصب ، وای جاهل ،
وای مرتجع ، وای مفسد ، سن بزم سونوک موم کی طوران دانسمزی
طاله طانیديور ، کله نك اوزرندن پرده ظلامی قالدیریور ، بويچمسز
شیئی هرکسه آپ آشکار آکلاتیورسک . . . ديه فریادلر باشلار . درحال
حریت فکر ، حریت وجدان ، لایبلاق ، لیراللق ، محافظه کارلق ،
دموقراتلق ، آریستوقراتلق ، جذریلق ، عصریلق کی نه قدر تحف
کله لر وارسه اورتهیه دوکیلیر . حریت کلام ، حریت وجدان ،
ومحافظه کارلق کله لرینی آز چوق طانیبر کی اولور ، صاحب چیقارسکيز .
اونه اولدینی بلیرسز کله لری بوطانیبر کی اولدینکیز سیای الفضاظک
دلالتلری سایه سنده خلقک آکلايه جفی بر معنی ومفهوم ایله مؤمنلری
تنویر وارشاده باشلارسکيز . . . حریت کلامک منطقسزلق وهذیان ،
حریت وجدانک وجدانمسزلق ودینسزک دیمک اولمادیغنی ، ترقینک
برنجی شرطی ایلك سرمایه نك محافظه وتیمه سی اولدینگی آکلاتیرسکيز .
فردلر ایچون تابعیت اجتماعی نك تابعیت سیاسییه دن اهم واقدم اولدینگی ،
بناء علیه اسلام تابعیت اجتماعی سینه استناد ایدن تورکلکک اخوت
اسلامیه یی رنجیده ایتهمی موجودیت سیاسییه نك اضمحلالنه باعث
یکانه اوله جغنی یانه یاقيله سويلرسکيز . . . دینک کولکلرده کی هوی وهوس
دکل ، حقه وقانون حقه اطاعت دیمک اولدینگی ، دولتک هرشیدن
اول اطاعته احتیاجی بولوندیغنی ، دولتی حریت وجدان بهانه سسیله
دینسزککه سوق ایتک دولتی حقدن ، فردی حقه اطاعتدن تبعید
وتبرید ایله مملک اولدینگی خلوص قلب ایله ایضاح ایدرسکيز . حقه ایمان
وايقان ایله صادیلارلق صلابت ومناات ابراز ایتک ، خیر وصلاحی ، کمال
وترقیی التزام ایله مملک ایی و مدوح اولدینگی ، حقسنزلقده اصرار ،
ظلمه صحابت ، حیا سزانی حمایه ، فساد و فتنه یی التزام تعصب وشرت
اوله جغنی کوزلجه افهام ایدر ؛ ایلیکه ، حسن معاشرت ، صلاح اجتماعی به
دعوت ایلرسکيز . . . ایی نرده بولنورسه آلمق ، کوتوبی کندنده ده
اولسه آتمق وظیفه در دیرسکيز ، (یا اهل الکتاب لاتغلوا فی دینکم غیرالحق)
خطاب قرآنیسی تبلیغ ایدرسکيز . علم وفقه ، سعی وعمله عدل وداده
تشویق وترغیب ایلر ، جهل وفساددن ، بنی وعصیاندن ، فحش
ونجوردن تحذیر ایدرسکيز . . . بوی صورته خلقه آقی قارادن سچه بیلجک
برمشعله هدايت اوزاتمغه باشلارسکيز . باشلادیکزمی ، درحال متعصب ،
مرتجع ، فسادچی شتومنه معروض قالیرسکيز . چونکه قوللانیلان کله لروک
اوزرندن قارا کلکی قالمغه ، نور حقیقت کورونمکه باشلار . اولنرایسه

صلاحی قارا کلک کوشه لرده ، فسادیه آجیق میدانلرده بیتن ویا
پیشیریلن برشی کی تاقی ایدرلر . سز آکلاشمغه ، طانیشمغه ، آرادیه کی
یابانچیلینی قالدیرمغه ، اورتهیه کی مہمیتی ازاله یه واوندن چیقان اعوجاجی
طوغرولتمغه چالیشیرسکيز ، اولنربو وضوح اوکنده باطننده کی ایشکیک
چنکلی کورولمکدن قوشقولانان مظنه سوء طوریله هان پارلایان ایشینی
سوندورمک ایچون بیک دره دن صوکتیرلر . . . دین وایمانی ، ناموس
ووجدانی بدلاره یاقیشان برشعار کی کوسترلر ، « انؤمن کا آمن السفهاء »
دیرلر . دین وناموسی ، ظاهره چیقما سی عیب ، کولکلرده کیزلنمکه ،
سینه لرده حبس اولتمغه محکوم برحس جنایت کی کوسترلر . . . فحش
وسفاهتک ، بنی وشناعتک هر سوراق باشنده هیکنی کورمکدن نمون
اولورلر . اولر ، عالمله ییقیلیر ، ناموس وحیا منبعلری کورده لیر ، خیرات
وحسنات قالدیر ، اوزرندیه کی طوبراقلره رانده وو اولری یاپلق
ایچون قبرلر ده شیلیر ، بویوک بر هیئت اجتماعی نك هر درلو روابط
اخوتی صارصیلیر . . . بونلرک هیچ بری حریتک معنی ومفهومندن
بر حصه مدافعه یه مستحق کورولمز ؛ دیکر طرفدن بر قمارخانه باصیلیر ،
بر دانس بری قاتیلیر ، بر فاحشه نك آرزوی فحشنه سد چکیلیر ، بر
ناموسک محافظه سینه اعتنا اولنور ، بر ادبسنزک یولنه برضابطه دیکیلیرسه
درحال حریت وجداندن ، حریت فردیه دن بختلر آچیلیر . کویامعنا ی
حریت بتون فضائلک دشمنی ، بتون رذائلک حامیسی ايمش کی درلو
درلو تفسیرلر یاپیلیر . نه قدر مقدس کله لر وارسه ضدنده قوللانیلیر .
حریت بازارنده اسارت صاتیلیر . علم کرسیلرندیه جهل بورولری اوتر .
عدالت یرینه ظلم ، اطاعت یرینه عصیان ترویج اولونور . رفاهلر
سفالتلره ، معموره لر خرابه لره تبدل اولور . میدان مدنیت بروحشتگاه
حالی آلیر . کویلرده شهید یاوروجقلری همتجکلر ، امتجکلر ، بر
لغمه اککلک هفته لرله حسرتی چکر ، صوکره اونک آلتک ترندن
چیقوب کلن پارالره خواننده وسازنده قیزلرک توالترلی دوشونولیر . . .
صوکره هپ بونلری آلتیشلا یانلر اصلاحچی ، آلتیشلامیانلر فسادچی
دیه تشهیر ایدیلیر . . .

الا انهم هم المفسدون ولكن لا يشعرون

الا انهم هم السفهاء ولكن لا يعلمون

مؤمنلرک ثمرات ایمانه غنیمت کی قونه رق اشتراک ایتک وباقامق
ایستین کروه منافقین کافرلرک خسران مؤبدینه ده حصه دار اولمقدن
واز کچه منزلر . تولوم و آخرت اونلر ایچون ده بریأس مؤبددر . لکن
کافرلره تام وکلی بر معنای نفی ایله چاربان اواضطراب بونلری ریب
واشتباه ایچنده چالقالایدرق ایکنلر . بوایکنلی بشیکک اضطراب
یأس آوزندن دولاییدرکه هیچ بر نقطه ده آرام وحضور طویامازلر .

دین و حیات

قرآن کریم، کورہ، ایمان بر طاقم حقائق قبولدن عبارت دہ کلدہ۔ ایمان، عمل ایله کامل اولور۔ طوغرو حرکتلرک، طوغرو واسا ساردن آریله میہ جغنی هیچ شہہ کوتورمن۔ اعمال صالحہ بر موقع ویرمیرک یالکز اعتقادہ اهمیت ویرمک مسلمانلغک دہ کل، خریستیانلغک نقطہ نظریدر۔ فی الحقیقہ، کلیسانک تلقیاتنه نظر آ، انسانلرک فلاحی یالکز اعتقاد تأمین ایدر۔ حال بوک مسلمانلغک نظرندہ عملدن محروم بر ایمان بر قیمتی حائز دہ کلدہ۔ مسلمانلرک اول بأول تقدیر ایتملری ایجاب ایدن نقطہ بودر۔

بوقطیہ شویله جه اشارت ایتدکدن صوکره دیگر بر نقطہ میہ کجه بیلیرز۔ دین و حیات یکدیگرندن آری، یکدیگر یله علاقہ سی اولمایان ایکی شی تلقی اولونمقدہدر۔ فی الحقیقہ خریستیانلر آرمسندہ دین بر قاچ اساسه اعتقاد، بازار کونلری کلیسایہ دوام و عیسایک عشا سنہ اشتراک کبی بر قاچ آیینی اجرادن عبارتدر۔ بناء علیہ کلیسانک درت دیواری خارچندہ انسانلرک حیات یومیہ سندہ دینک هیچ بر مداخلہ سی یوقدر۔ هندولرک معبدلری دہ عینی وضعیتندہدر۔ خریستیانلق عالمی دینہ جوق مربوط اولدینی زما یلردہ شتون دنیویہ دہ هیچ بر ترقی یه نائل اولما مشدی۔ قرون وسطادہ اوروپادہ عصیت دینہ حکمران ایکن بوقطعہ نک مدنیت ویا ترقیات دنیویہ نامہ هر شیدن محروم اولدینی کورورز: اوروپا، خریستیانلقدن صیریلوب اسلامک ترقیات اجتماعیه یی تأمین ایدن یولنی اقتباس ایتدیکی زماندرک بوکون اشغال ایتدیکی موقعی احراز ایتمشدر۔

بوکون خریستیانلق عالمی دین ایله شتون دنیویہ آرمسندہ بر حد چیزمش وهر برینی دیگرندن آیرمشدر۔ بویکی تلقی یه کورہ مختلف آیینلر آنجق کلیسا داخلدہ اجرا اولونور و بو صورتله خلاص روحانی تأمین ایدلمش اولور۔ فقط مادی رهایی تأمین ایتک ایچون دہ اوکا موافق بر طاقم وسائله مراجعت لازمدر۔ بونلرله دینک هیچ بر مناسبتی یوقدر۔ دنیوی هدفلری تحقق ایتدیرمک ایچون ایستہ نیان وسائله مراجعت ایدیله بیلیر و هیچ بروجهله اوامر دینیه مخالفت ایدلمش اولماز۔ چونکه دین، کلیسانک درت دیوارینی تجاوز ایدمیز۔ بواساسک تولید ایدمہ چکی حق سر زلقاری ایضا حدن مستغنیدر۔ باشقه لرینک حقوقه تجاوز، تضییق، ظلم، استبداد و بونک کبی بیک بر فسادک بوندن تولد ایتمہ سی پک طبعیدر۔ بناء علیہ اوروپانک ترقیسی دینک حیات یومیہ دن تفریق کوندن اعتباراً باشلار۔ کلیسا عقائدی بوتون فعالیت بشریه یی تعطیل ایتدیکندن باشقه درلو اولمازدی۔ کلیسایہ کورہ اعتقاد هر شیدر۔ عملک هیچ بر اهمیت یوقدر، حیاتک بو شکلده تلقیسی انسانی فعالیتنه

ثروت و سامان ایچندہ یوزسلر، هر مقصدہ نائل اولسلر قلبلری یه بی حضور، وجدانلری یه پرفتوردر۔ کافرلر انکار و تکذیب عقیدہ لرینه ابراز صداقت ایدرلر ایکن بونلر اونده دہ یالان سویله مک شامتندن تخلص نفس ایدمیزلر، او یأس و اضطراب روحینک ایچارندہ چالقانان دیکنلرینی کوروب چیقارمق ایچون علی الا کثر آتش پاقق ایسترلر، و تها که آتش یانار، اطرافی آیدینلا تمغه باشلار، اوزمان دہ من طرف الله نور بصر و بصیرتلی سوز، عقل و شعورلری بسبتون منسلب اولور۔ بوکرده ضیا وار، کورہ جک کوز یوقدر۔ ظلمات آلابیلدیکنه قابلامشدر۔ کوزلر کورہ قولاقلر صاغیر، شعورلر بر درلو کندینه کله من بر حاله کلیر۔ (مثالهم کمثل الذی استوقد ناراً فلما اضاءت ما حوله ذهب الله بنورهم و ترکهم فی ظلمات لا یبصرون صم بکم عمی فهم لا یرجعون)۔ هر طرفدن باران اضطراب قابلامش، اورتالغه زیفری قارا کلق چوکمشدر۔ اوصره دہ سہادن بارقه حقیقت چاقغه باشلار۔ اونی صاعقه لر تعقیب ایدر، شمشکلرک چاقیشندن او ظلمت آلود کوزلر یرندن فیرلار، او سینسی قولاقلر او صاعقه لردہ موتک طراقة دهشت فزاسنی طویار، کوزلر بومولور، پارمقلر قولاقلر طیقانیر، قیملدماق ایسترلر، قیملدایه مازلر۔ طورماق ایسترلر، طوراما زلر۔ نہایت تیتريه تیتريه، ایکله یه ایکله یه جان ویرلر۔ ریب وکان ایچندہ استہزا ایتدکری او عاقبتہ کافرلرله برابر قاووشورلر۔ (او کصیب من السماء فیہ ظلمات ورعد و برق یجعلون اصابعهم فی آذانهم من الصواعق حذر الموت والله محیط بالكافرين)۔

بشریتی نه قدر فکرلرہ، مسلکله، مذہبلرہ، مشیرلرہ آیرسہ کز؛ فردیت و اجتماعیت نه قدر تتبع و استقراء ایتسہ کز انسانلری اللہک تصنیفی اولان بواوچ صنفدن خارجه چیقارامازسکز: یا مؤمن، یا کافر، یا منافق اولمقدن خالی بولہ مازسکز۔ کرچه (کل نفس ذائقة الموت) در۔ لکن روح مؤمن «لا اله الا الله محمد رسول الله» حجت ایمانی سینہ سنہ با صرق حضور الہی یه کیدر و حسنات ایله مملو اولان دفتر اعمالی ملکلرک دست تحیلدرہ کندینی تشییع ایلرکن کافرله منافق^۱ خسران ایدیلرینه قاووشمق، اعتقاد وکانلرینه کورہ او عذاب عظیم والیمک حاضر لاندینی حفره ایدہ آتلق ایچون اوچوروملرہ بو وار لایرلر، دفتر اعمالی دہ آرقه لرندن کندیلرینی رجم ایتک ایچون یا پراقلرینی صاوورارق یورر۔ آرتق بکنن بکندیکی برہ کیتسون۔ یارب! سن بزم ایمان کامل و عمل صالح ایله حسن خاتمہ نصیب ایت۔ رہنا آتنا فی الدنیا حسنة و فی الآخرة حسنة و قا عذاب النار۔